

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-11-14

Nr. 1D-5968(3)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-1919 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Vidaus reikalų ministerija teikia Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siekiama užtikrinti sklandesnį gyvenamosios vietos deklaravimą ir spręsti problemas, susijusias su asmenų, įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, faktinės gyvenamosios vietos nustatymu.

Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 83 punktą, visas teisės aktas dėstomas nauja redakcija.

Įstatymo projekto parengimo priežastys, tikslai ir kita informacija nurodyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas.

Įstatymo projekte neapibrėžiamos naujos sąvokos, kurias reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas derintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Informacinės visuomenės plėtros komitetu prie Susisiekimo ministerijos, VĮ Registrų centru, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybine ligonių kasa, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Įstatymo projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pateiktas pastabas ir suderintas darbo tvarka.

Įstatymo projektas įtrauktas į Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbotvarkę.

Įstatymo projektą parengė Vidaus reikalų ministerijos Viešojo valdymo politikos departamentas (direktorius Paulius Skardžius, tel. 5 271 7071, el. p. paulius.skardzius@vrm.lt) Vietos savivaldos politikos skyriaus vedėja Dalia Masaitienė (tel. 271 7178, el. p. dalia.masaitiene@vrm.lt) ir Teisės departamento (direktorė Irina Urbonė, tel. 271 7189, el. p. irina.urbone@vrm.lt) Teisėkūros ir teisės taikymo skyriaus (vedėja Indrė Marija Baranauskienė, tel. 5 271 7105, el. p. indre.baranauskiene@vrm.lt) patarėjas Adomas Puidokas (tel. 271 8838, el. p. adomas.puidokas@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 8 lapai.
2. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 8 lapai.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Vidaus reikalų ministras

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'E' followed by several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Eimutis Misiūnas

Dalia Masaitienė (tel. 5 2717178, el. p. dalia.masaitiene@vrm.lt)
Adomas Puidokas (tel. 5 271 8838, el. p. adomas.puidokas@vrm.lt)

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO
NR. XII-1919 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMUI**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti vidaus reikalų ministrą Eimutį Misiūną, o jam negalint dalyvauti – vidaus reikalų viceministrą Darių Urboną atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

3. Prašyti, atsižvelgdama į siūlomo teisinio reguliavimo aktualumą, Lietuvos Respublikos Seimo nurodytą įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras
Eimutis Misiūnas

VRM Teisės departamento
Teisėkūros ir teisės taikymo skyriaus
vedėja

Indrė Marija Baranauskienė

2017-11-13

LR VRM Bendrojo departamento
Raštvedybos ir gyventojų priėmimo
skyriaus kalbos tvarkytoja

Erika Morkūnaitė

2017-11-13

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-1919 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą Nr. XII-1919 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO
ĮSTATYMAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato gyvenamosios vietos deklaravimo sąlygas ir tvarką, gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų pateikimą, apskaitą, tvarkymą ir naudojimą.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo priede nurodytų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Benamis** – asmuo, neturintis nuosavybės teise patalpos ar pastato ar kitos teisės naudotis tokia patalpa ar pastatu ir gyvenantis laikinojo apgyvendinimo įstaigose ar viešose vietose.

2. **Gyvenamosios vietos deklaravimas** – gyvenamosios vietos adresą sudarančių ir kitų šiame įstatyme nustatytų duomenų pateikimas gyvenamosios vietos deklaravimo įstaigai (toliau – deklaravimo įstaiga).

3. **Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų tvarkymas** – gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų rinkimas, įrašymas, kaupimas, apdorojimas, klasifikavimas, grupavimas, saugojimas, teikimas, naudojimas, jungimas, keitimas (papildymas ar taisymas), paskelbimas, paieška, skleidimas, naikinimas, loginės ir (ar) aritmetinės operacijos ar kitoks veiksmas arba nurodytų veiksmų rinkinys.

4. **Gyvenamoji vieta** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.

5. **Kontaktinis adresas** – įstaigos ar organizacijos, teikiančios benamiui socialines paslaugas, adresas, ar asmens, dėl ne nuo jo priklausančių priežasčių negalinčio deklaruoti gyvenamosios vietos, gyvenamosios vietos adresas.

3 straipsnis. Pareiga deklaruoti gyvenamąją vietą

1. Lietuvos Respublikoje gyvenantys asmenys privalo šiame įstatyme nustatytais sąlygomis ir tvarka deklaruoti savo gyvenamąją vietą, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnyje nustatytas išlygas, arba būti įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą.
2. Asmuo deklaruoja tik vieną gyvenamąją vietą.

II SKYRIUS

GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMAS

4 straipsnis. Gyvenamosios vietos deklaravimas

1. Gyvenamąją vietą deklaruoja:
 - 1) Lietuvos Respublikos piliečiai, gimę ir gyvenantys Lietuvos Respublikoje, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau kaip 183 dienoms per metus ar keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje;
 - 2) Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiai ir jų šeimos nariai, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką ilgiau kaip 3 mėnesiams per pusę metų ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka įgiję teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ar keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje;
 - 3) užsienio valstybių piliečiai ir asmenys be pilietybės (toliau – užsieniečiai), kurie nėra šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyti asmenys ir kuriems Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka yra išduotas dokumentas, suteikiantis teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką ar keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje;
 - 4) asmenys, kurie šio įstatymo nustatytais atvejais buvo deklaravę gyvenamąją vietą nustatytam laikotarpiui ar įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą nustatytam laikotarpiui, šiam laikotarpiui pasibaigus.
2. Šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodyti asmenys, išvykstantys iš Lietuvos Respublikos ilgiau kaip 6 mėnesiams, privalo deklaruoti išvykimą iš Lietuvos Respublikos.
3. Nepilnamečių gyvenamąją vietą deklaruoja jų tėvai, tėviai, globėjai (rūpintojai) arba kiti teisėti atstovai, išskyrus šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytus atvejus.
4. Nepilnamečiai, įgiję visišką civilinį veiksnumą, gyvenamąją vietą deklaruoja patys.
5. Nepilnamečiai, kuriems sukako 16 metų, gyvenamąją vietą deklaruoja patys, jeigu negyvena kartu su tėvais, tėviais, globėjais (rūpintojais) arba kitais teisėtais atstovais ir pastarieji jų gyvenamosios vietos nedeklaravo.
6. Asmenų, kuriems yra nustatyta globa ar rūpyba, gyvenamąją vietą deklaruoja globėjai (rūpintojai), socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms pavesta eiti globėjų (rūpintojų) pareigas, administracija.
7. Pakeitusiais gyvenamąją vietą nelaikomi:
 - 1) Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose bei atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, tarptautinėse organizacijose dirbantys asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose, ir kartu su jais išvykę šeimos nariai visą jų darbo šiose įstaigose ar organizacijose laiką;
 - 2) asmenys, atliekantys privalomąją karo tarnybą arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą;
 - 3) asmenys, kurie gydosi stacionarinėse sveikatos priežiūros įstaigose;

4) nuolatinės studijų formos studentai mokymosi Europos Sąjungos valstybėse narėse ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėse narėse laikotarpiu;

5) asmenys, laikomi tardymo izoliatoriuose ir pataisos įstaigose;

6) jūrininkai, dirbantys plaukiojančiuose jūrų laivuose.

8. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 7 dalyje, deklaruoja gyvenamąją vietą tuo atveju, jeigu ją pakeičia arba jeigu nutrūksta jų ryšiai su ankstesne gyvenamąja vieta.

9. Asmenys, kurie yra deklaravę gyvenamąją vietą ir kurių gyvenamoji vieta nesikeičia pasikeitus buto, pastato numeriui, gatvės, gyvenamosios vietovės ar teritorijos administracinio vieneto pavadinimui, gyvenamosios vietos iš naujo nedeklaruoja. Gyvenamosiose vietovėse, kuriose pastatų numeriai ir (ar) patalpų numeriai yra suteikti pirmą kartą, asmenų deklaruotos gyvenamosios vietos adresai yra keičiami (tikslinami) asmeniui ar patalpos ar pastato savininkui (bendraturčiui) deklaravimo įstaigai pateikus) prašymą patikslinti deklaravimo duomenis.

10. Deklaruojant gyvenamąją vietą, deklaravimo įstaigai turi būti pateiktas patalpos ar pastato savininko (bendraturčio) arba jo įgalioto asmens rašytinis sutikimas, kad asmuo apsigyventų savininkui (bendraturčiams) priklausančioje patalpoje ar pastate, arba kitas rašytinis dokumentas patvirtinantis asmens teisę gyventi toje patalpoje ar pastate. Jeigu pateiktame dokumente yra nurodyta data, iki kurios leista gyventi nurodytoje patalpoje ar pastate, arba jeigu savininkas (bendraturtis) nurodė tokią datą gyvenamosios vietos deklaracijoje, deklaravimo duomenys galioja ne ilgiau kaip iki nurodytos datos.

11. Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyti užsieniečiai, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką, gyvenamosios vietos deklaraciją pateikia deklaravimo įstaigai tiesiogiai, jeigu turi dokumentą, patvirtinantį teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba per Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įgaliotą instituciją, atsiimdami dokumentą, patvirtinantį teisę gyventi Lietuvos Respublikoje. Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyti užsieniečiai, atvykę gyventi į Lietuvos Respubliką, gyvenamosios vietos deklaraciją pateikia deklaravimo įstaigai per Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įgaliotą instituciją, atsiimdami dokumentą, suteikiantį teisę gyventi Lietuvos Respublikoje. Užsieniečiai, keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, gyvenamosios vietos deklaraciją pateikia tiesiogiai deklaravimo įstaigai.

12. Asmenys, privalantys deklaruoti gyvenamąją vietą, ją deklaruoja per vieną mėnesį nuo pareigos deklaruoti gyvenamąją vietą atsiradimo.

13. Asmuo laikomas deklaravusiu gyvenamąją vietą nuo deklaravimo duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą dienos.

14. Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės priima Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

5 straipsnis. Atleidimas nuo gyvenamosios vietos deklaravimo

Gyvenamosios vietos nedeklaruoja:

1) užsieniečiai, kurie yra užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų atstovybių, akredituotų Lietuvos Respublikoje, darbuotojai (diplomatai, administracinis, techninis ir aptarnaujantis personalas), ir jų šeimos nariai visą akreditavimo laiką;

2) užsieniečiai, kurie yra užsienio valstybių visuomenės informavimo priemonių, akredituotų Lietuvos Respublikoje, atstovai, ir jų šeimos nariai, taip pat užsieniečiai, akredituoti prie valstybės institucijų, ir jų šeimos nariai visą akreditavimo laiką.

6 straipsnis. Įtraukimas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą 6 mėnesių laikotarpiui pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie faktiškai gyvena, įtraukiami benamiai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, jeigu jie nėra deklaravę gyvenamosios vietos, taip pat įtraukiami:

1) asmenys, kurie buvo globojami (rūpinami) vaikų globos institucijose ar šeimynose, kai jie išleidžiami iš vaikų globos institucijos arba palieka šeimyną, ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena;

2) asmenys, kuriems teismo nutartimi paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės, šių priemonių taikymo laikotarpiu – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta;

3) asmenys, laikomi tardymo izoliatoriuose ir pataisos įstaigose, visą buvimo šiose įstaigose laikotarpį – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta arba kurios teritorijoje jie gyveno iki suėmimo arba bausmės atlikimo;

4) užsieniečiai, kuriems Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka suteiktas prieglobstis Lietuvoje, Lietuvos valstybės paramos integracijai teikimo laikotarpiu – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena.

3. Asmenys, kurie dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti savo gyvenamosios vietos toje savivaldybėje, kurioje gyvena, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka gali būti įtraukiami į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą 6 mėnesių laikotarpiui pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena, kai deklaravimo įstaigai pateikia informaciją arba duomenis, pagrindžiančius jo ekonominius, socialinius ar asmeninius interesus toje savivaldybėje.

4. Šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyti asmenys į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą įtraukiami priverčiamąsias medicinos priemones teikiančios stacionarinio stebėjimo specializuotos psichikos sveikatos priežiūros įstaigos prašymu.

5. Į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą gali būti įtraukiami Lietuvos Respublikos piliečiai arba užsieniečiai, turintys dokumentą, patvirtinantį ar suteikiantį teisę nuolat gyventi Lietuvoje, taip pat šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyti užsieniečiai, turintys dokumentą, suteikiantį teisę laikinai gyventi Lietuvoje.

6. Prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą deklaravimo įstaiga privalo išnagrinėti ir priimti sprendimą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

7. Į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą negali būti įtraukti šio straipsnio 1–3 dalyse nurodyti asmenys, tos savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise turintys patalpų ar pastatų.

7 straipsnis. Gyvenamosios vietos deklaravimo ir įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą duomenys

1. Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys (toliau – deklaravimo duomenys) yra sudedamoji informacijos apie Lietuvos Respublikoje gyvenančius asmenis dalis. Gyvenamosios vietos adresą sudarantys duomenys yra: savivaldybės pavadinimas; seniūnijos pavadinimas (išskyrus miestuose esančias seniūnijas); gyvenamosios vietovės pavadinimas; gatvės pavadinimas; pastato numeris gatvėje arba gyvenamojoje vietovėje; pastato pavadinimas, jeigu suteiktas tuo adresu esančiam adreso objektui; korpuso numeris, jeigu toks suteiktas; patalpos numeris pastate ar korpuse.

2. Deklaruojant gyvenamąją vietą, išvykimą iš Lietuvos Respublikos, pateikiami šie duomenys:

- 1) Lietuvos Respublikoje suteiktas asmens kodas ar neturinčiųjų asmens kodo gimimo data;
 - 2) vardas (vardai);
 - 3) pavardė (pavardės);
 - 4) gyvenamosios vietos deklaracijos pateikimo data;
 - 5) pilietybė;
 - 6) asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, taip pat užsieniečių asmens dokumentų, patvirtinančių jų teisėtą atvykimą į Lietuvos Respubliką ir buvimą joje, kurie gali būti naudojami deklaruojant gyvenamąją vietą, duomenys (asmens dokumentą išdavusios valstybės pavadinimas, asmens dokumento rūšis, serija ir numeris, išdavimo data ir galiojimo data);
 - 7) gyvenamosios vietos adresas;
 - 8) duomenys apie patalpos ar pastato savininką (bendraturtį) (jeigu tai fizinis asmuo – jo vardas, pavardė, gimimo data ir gyvenamoji vieta; jei tai juridinis asmuo – juridinio asmens pavadinimas, kodas, buveinės adresas);
 - 9) unikalus patalpos ar pastato numeris Nekilnojamojo turto registre;
 - 10) data, iki kurios galioja deklaravimo duomenys (kai šiame įstatyme nustatytais atvejais gyvenamoji vieta deklaruojama tam tikram laikotarpiui);
 - 11) valstybės pavadinimas ir išvykimo data (kai asmuo deklaruoja išvykimą iš Lietuvos Respublikos).
3. Teikiant prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, pateikiami šie duomenys:
- 1) Lietuvos Respublikoje suteiktas asmens kodas ar neturinčiųjų asmens kodo gimimo data;
 - 2) vardas (vardai);
 - 3) pavardė (pavardės);
 - 4) prašymo įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pateikimo data;
 - 5) data, iki kurios galioja įtraukimo į gyvenamosios nedeklaravusių asmenų apskaitą duomenys.
4. Papildomai nurodoma arba pateikiama:
- 1) kontaktinis adresas – kai prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pateikia šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje, 2 dalies 1 ir 4 punktuose ir 3 dalyje nurodyti asmenys;
 - 2) kontaktiniai duomenys (telefono numeris ir (ar) elektroninio pašto adresas) – kai prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pateikia šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 1, 4 punktuose ir 3 dalyje nurodyti asmenys;
 - 3) sutartis dėl Lietuvos valstybės paramos integracijai teikimo gyvenamojoje vietoje savivaldybės teritorijoje – kai prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pateikia šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyti asmenys.
 - 4) informacija arba duomenys, pagrindžiantys asmens ekonominius, socialinius ar asmeninius interesus toje savivaldybėje, – kai prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pateikia šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys.
5. Deklaravimo duomenys turi atitikti juos patvirtinančių dokumentų ir valstybės registrų duomenis.
6. Valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) deklaravimo duomenų ir gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitos duomenų tvarkymo funkcijai atlikti registrų ir valstybės informacinių sistemų duomenys teikiami neatlygintinai.

7. Deklaravimo įstaigos valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms teikia informaciją apie asmenų įtraukimą į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą.

8. Deklaravimo ir įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą duomenų teikimo deklaravimo įstaigai tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

8 straipsnis. Deklaravimo duomenų taisymas, keitimas ir naikinimas

1. Deklaravimo įstaiga, naudodamasi kitais valstybės registrais ir klasifikatoriais, turi tikrinti deklaravimo duomenų teisingumą ir turi teisę pareikalauti, kad deklaravęs gyvenamąją vietą asmuo arba patalpos ar pastato savininkas (bendraturtis) pateiktų deklaravimo duomenis patvirtinančius ar paneigiančius dokumentus.

2. Prašymą ištaisyti neteisingus ar pakeisti deklaravimo duomenis nagrinėja ir sprendimą dėl deklaravimo duomenų taisymo ir keitimo priima deklaravimo įstaiga Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka.

3. Deklaravimo įstaiga deklaravimo duomenis panaikina, kai:

1) Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių piliečiai, jų šeimos nariai neteko teisės gyventi Lietuvos Respublikoje;

2) panaikinamas dokumentas, suteikiantis užsieniečiui teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;

3) atsisakoma išduoti ar pakeisti užsieniečiui dokumentą, suteikiantį jam teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;

4) pasibaigia užsieniečiui išduoto dokumento, patvirtinančio ar suteikiančio jam teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, galiojimo laikas;

5) Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nustatytais pagrindais asmuo netenka Lietuvos Respublikos pilietybės, jeigu šis asmuo per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo įsigaliojimo dienos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka nepateikia prašymo dėl dokumento, patvirtinančio ar suteikiančio teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, išdavimo;

6) patalpos ar pastato savininkas (bendraturtis) deklaravimo įstaigai pateikia prašymą panaikinti jam priklausančioje patalpoje ar pastate savo gyvenamąją vietą deklaravusio asmens pateiktus neteisingus deklaravimo duomenis ar gyvenamąją vietą deklaravusio ir ją pakeitusio (išvykusio) asmens deklaravimo duomenis.

4. Asmens gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys nustoja galioti asmeniui mirus.

9 straipsnis. Teisė gauti informaciją

Patalpos ar pastato savininkas (bendraturtis) turi teisę iš deklaravimo įstaigos neatlygintinai gauti informaciją apie jam priklausančioje patalpoje ar pastate gyvenamąją vietą deklaravusius asmenis, taip pat informaciją apie neteisingų deklaravimo duomenų ištaisymą, jų pakeitimą ar panaikinimą.

10 straipsnis. Deklaravimo įstaigos

1. Deklaravimo įstaigos yra deklaravimo duomenis ir (ar) gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkančios institucijos:

1) deklaruojant gyvenamąją vietą, išskyrus šios dalies 2 punkte numatytus atvejus, ar tvarkant gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, savivaldybėse, kuriose yra įsteigtos seniūnijos, deklaravimo įstaigos funkciją įgyvendina seniūnija arba savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu seniūnija ir kitas savivaldybės administracijos padalinys, o savivaldybėse, kuriose

seniūnijos neįsteigtos, arba savivaldybių teritorijose, kurios nepriskirtos seniūnijoms, deklaravimo įstaigos funkciją įgyvendina kitas savivaldybės administracijos padalinys;

2) asmenims, kurie išvykimo iš Lietuvos Respublikos prieš išvykdami nedeklaravo, deklaruojant gyvenamąją vietą ne elektroniniais ryšiais, deklaravimo įstaigos funkciją įgyvendina Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienio valstybėse.

2. Deklaruojant gyvenamąją vietą elektroniniu būdu, deklaravimo procedūros atliekamos elektroninėmis priemonėmis.

3. Asmens, deklaravusio gyvenamąją vietą, prašymu deklaravimo įstaiga išduoda jo deklaruotą gyvenamąją vietą patvirtinančią pažymą, o į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą įtraukto asmens prašymu – pažymą, patvirtinančią, kad šis asmuo yra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą. Išduodamų pažymų formą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

III SKYRIUS

DEKLARAVIMO DUOMENŲ APSKAITA, TVARKYMAS, NAUDOJIMAS

11 straipsnis. Deklaravimo duomenų tvarkymas ir apskaita

Deklaravimo duomenų apskaitą tvarko Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis. Atsakomybė

Atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus nustato Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas.

13 straipsnis. Skundų nagrinėjimas ir sprendimų apskundimo tvarka

1. Skundus dėl deklaravimo duomenų ir (ar) gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitos tvarkymo nagrinėja deklaravimo įstaiga.

2. Deklaravimo įstaigų sprendimai, priimti pagal šį įstatymą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
gyvenamosios vietos
deklaravimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 5 tomas, p. 46).“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Lietuvos Respublikos įstatymuose žodžių junginys „gyvenamosios vietos neturintys asmenys“ atstoja žodžių junginį „gyvenamosios vietos nedeklaravę asmenys“.
4. Įsigaliojus šiam įstatymui, asmenys, išskyrus asmenis, nurodytus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2, 3, 4 punktuose, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, per vieną mėnesį privalo deklaruoti savo gyvenamąją vietą arba deklaravimo įstaigai pateikti prašymą įtraukti juos į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras
Eimutis Misiūnas

LR VRM Bendrojo departamento
Raštvedybos ir gyventojų priėmimo
skyriaus kalbos tvarkytoja

Erika Morkūnaitė
2017-11-13

VRM Teisės departamento
Teisėkūros ir teisės taikymo skyriaus
vedėja

Indrė Marija Baranauskienė
2017-11-13

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-1919 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projektą rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Naujai reglamentuoti gyvenamosios vietos deklaravimą, kartu ir Lietuvos Respublikoje gyvenančių asmenų skaičiaus ir buvimo vietos fiksavimą paskatino susiklosčiusi situacija, kai vis dar nemaža dalis Lietuvos gyventojų įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą (2017 m. lapkričio 1 d. duomenimis, tokių asmenų buvo 66 591), nors dauguma šių asmenų nėra benamiai, gyvena būstuose, tačiau dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti savo gyvenamosios vietos.

Šiuo metu yra susidariusi tokia situacija, kad asmenims, kurie nuosavybės teise neturi būsto ten, kur faktiškai gyvena, kyla problemų deklaruojant savo gyvenamąją vietą, pvz., kai asmuo nuomoja būstą ar kitais (ne nuomos) pagrindais gyvena pas draugus, gimines ir pan., tačiau gyvenamosios vietos deklaruoti ten, kur faktiškai gyvena, negali, nes būsto savininkai neduoda sutikimo deklaruoti gyvenamąją vietą.

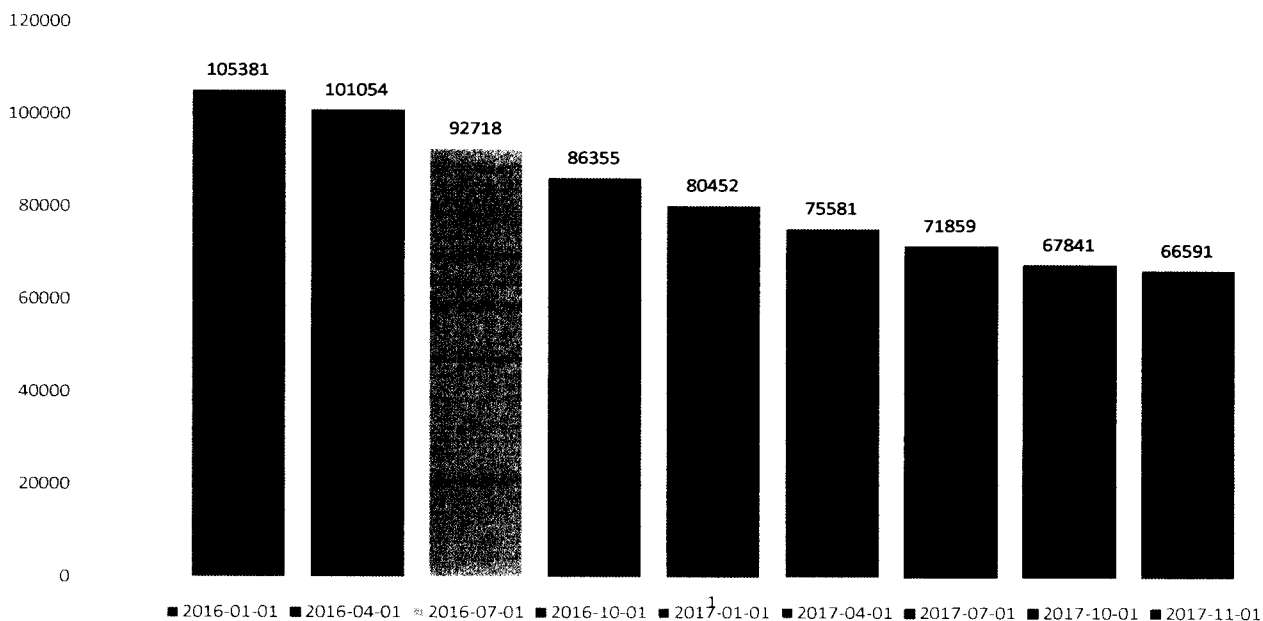
Nors Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje yra nustatyta galimybė deklaruojant gyvenamąją vietą pateikti dokumentą, patvirtinantį asmens teisę gyventi toje patalpoje ar pastate (pvz.: nuomos, panaudos sutartis), kurioje siekiama deklaruoti gyvenamąją vietą, tačiau, esant ydingai praktikai nuomotis būstą be nuomos sutarčių, tokie asmenys to padaryti irgi negali.

2016 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujos redakcijos Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymui Nr. XII-1919 į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų sąrašą įtraukiami *benamiai* ir asmenys, kurie buvo globojami (rūpinami) vaikų globos institucijose ar šeimynose, kai jie išleidžiami iš vaikų globos institucijos arba palieka šeimyną, ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie faktiškai gyvena; asmenys, kuriems teismo nutartimi paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės, šių priemonių taikymo laikotarpiui – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta; asmenys, laikomi tardymo izoliatoriuose ir pataisos įstaigose, visą buvimo šiose įstaigose laikotarpį – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta arba kurios teritorijoje jie faktiškai gyveno iki suėmimo arba bausmės atlikimo.

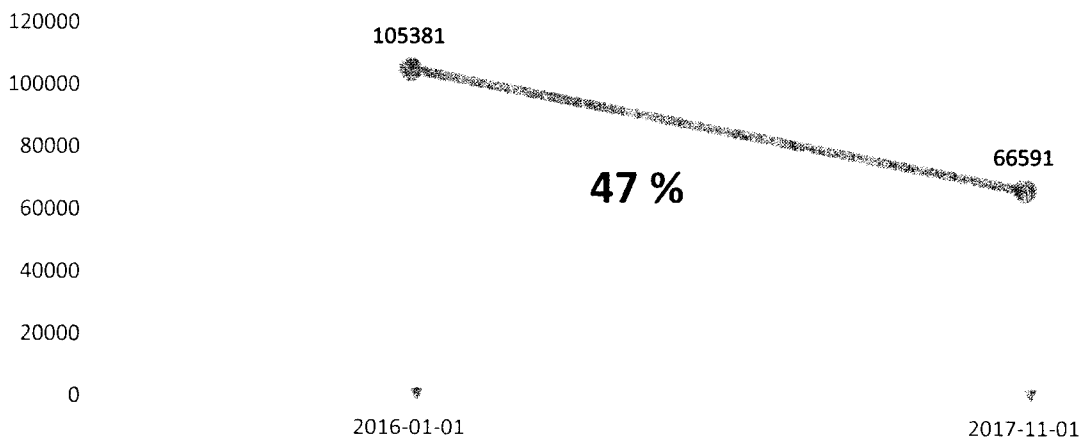
2016 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 pakeitimo įstatymo Nr. XII-1919 įgyvendinamosiose nuostatose buvo numatyta, kad asmenys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena, privalo *per 6 mėnesius* Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka *deklaruoti* savo gyvenamąją vietą arba *pateikti prašymus* įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, jei atitinka šio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalyje nustatytas sąlygas. Šis terminas buvo du kartus pratęsiamas ir nukeltas iki 2018 m. sausio 1 d.

Asmenų, įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, skaičius per 22 mėnesius (2016 m. sausio 1 d. – 2017 m. lapkričio 1 d.) sumažėjo 47 proc., tačiau vis dar 66 591 asmuo yra nedeklaravęs savo gyvenamosios vietos, t. y. apskaitomas „prie savivaldybės“.

**Asmenų, įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų
apskaitą, skaičiaus pokytis
2016 01 01 - 2017 11 01**

**Asmenų, įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų
apskaitą, skaičiaus pokytis
2016 01 01 - 2017 11 01**

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. asmenų, kurie nėra benamiai ar nurodyti Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje, gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitos duomenys bus panaikinti. Pažymėtina, kad tai nereiškia, kad asmuo bus „išbrauktas“ iš Gyventojų registro – visi kiti duomenys (vardas, pavardė, lytis, šeiminė padėtis ir pan.) Gyventojų registre liks, tačiau dalis tokių asmenų, neturinčių galimybės deklaruoti savo gyvenamąją vietą, gali likti „niekur“, ko iš esmės neturėtų būti valstybėje ir kas galėtų sukelti

problemų tokiems asmenims siekiant gauti įvairias išmokas, kai kurias viešąsias paslaugas, kurias teikia valstybė ar savivaldybė (pvz., vaikų priėmimas į ikimokyklinio ugdymo ar švietimo įstaigas).

Siekiant spręsti nurodytas ir kitas praktikoje išryškėjusias su gyvenamosios vietos deklaravimu susijusias problemas, parengtas Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektas.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslas – supaprastinti gyvenamosios vietos deklaravimą ir nustatyti galimybę asmenims, kurie dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti savo gyvenamosios vietos, pagrindžiant savo ekonominius, socialinius ar asmeninius interesus konkrečioje savivaldybėje ir nurodant savo faktinę gyvenamąją vietą konkrečioje savivaldybėje, būti įtrauktiems į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą pagal savivaldybę, kurioje gyvena.

Gyvenamosios vietos deklaravimo tikslas yra rinkti ir kaupti duomenis apie asmenų gyvenamąją vietą tam, *kad asmuo būtų pasiekiamas valstybės ir savivaldybių institucijoms bei valstybės įgaliotiems asmenims*. Šis tikslas gali būti pasiektas tik tada, kai visi Lietuvos Respublikos gyventojai turės galimybę nurodyti savo faktinę gyvenamąją vietą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektas parengtas Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva, atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas (išnagrinėtus skundus) dėl gyvenamosios vietos deklaravimo ir įvertinus gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų 2016 m. ir 2017 m. III ketvirčių statistiką.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme (toliau – įstatymas) nustatyta, kad į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą gali būti įtraukiami benamiai ir asmenys, priklausantys baigtiniam asmenų kategorijų sąrašui, – tai asmenys, kurie buvo globojami (rūpinami) vaikų globos institucijose ar šeimynose, kai jie išleidžiami iš vaikų globos institucijos arba palieka šeimyną, ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie faktiškai gyvena; asmenys, kuriems teismo nutartimi paskirtos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės, šių priemonių taikymo laikotarpiu – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta; asmenys, laikomi tardymo izoliatoriuose ir pataisos įstaigose, visą buvimo šiose įstaigose laikotarpį – pagal savivaldybę, kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta arba kurios teritorijoje jie faktiškai gyveno iki suėmimo arba bausmės atlikimo. Nors pastebima tendencija, kad įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą skaičius mažėja, akivaizdu, kad 2018 m. sausio 1 d. iš šio sąrašo apie 66 000 Lietuvos Respublikos išbrauktų gyventojų gali likti „niekur“.

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta, kas yra naudingasis būsto plotas – tai bendras gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šiltų pagalbinių patalpų) grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonų, terasų, rūšių, nešildomų lodžijų grindų plotas. Šis plotas apskaičiuojamas pagal kadastrinių matavimų duomenis. Asmeniui, būste deklaravusiam gyvenamąją vietą, *turi būti ne mažesnis kaip 5 kvadratinų metrų* naudingasis plotas. Tai sukelia problemų asmenims arba šeimoms deklaruoti savo gyvenamąją vietą mažuose būstuose ar socialines ir apgyvendinimo paslaugas teikiančiose įstaigose.

Šiuo metu įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje yra nustatytas 15 darbo dienų terminas deklaruoti savo gyvenamąją vietą nuo pareigos deklaruoti gyvenamąją vietą atsiradimo. Praktika rodo, kad toks terminas yra per trumpas, ypač grįžusiems į Lietuvą iš emigracijos.

Įstatymas nenustato pareigos asmenims, įtraukiant juos į neturinčių gyvenamosios vietos apskaitą, nurodyti, kur jie realiai gyvena, tad asmens adresu (buvimo vieta) laikytina visa savivaldybės teritorija. Tokia situacija apsunkina kontaktus su gyventojais, o ypač sudėtinga tampa

užtikrinti vaiko teisių apsaugą, nežinant konkretaus adreso, kuriuo gyvena šeima arba asmuo su nepilnamečiais vaikais.

Tas pat pasakytina ir apie benamius – nors valstybė ir savivaldybės planuoja ir teikia jiems įvairias socialines paslaugas, benamių fizinio buvimo nustatymas prireikus yra gana sudėtingas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Akivaizdu, kad įvardinti „neturinčiais gyvenamosios vietos“ asmenis, kurie, nors ir nedeklaravo savo gyvenamosios vietos konkrečioje savivaldybėje, nes joje neturi nuosavybės teise būsto, tačiau realiai ten gyvena gyventi pritaikytuose būstuose nuomos ar panaudos pagrindais, nėra tikslu, todėl Įstatymo projekte siūloma šią asmenų grupę vadinti „nedeklaravusiais gyvenamosios vietos“.

Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti, kad asmenys, kurie dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti savo gyvenamosios vietos toje savivaldybėje, kurioje gyvena, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti įtraukiami į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą 6 mėnesių laikotarpiui pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena, kai deklaravimo įstaigai pateikia informaciją arba duomenis, pagrindžiančius jo ekonominius, socialinius ar asmeninius interesus toje savivaldybėje. Šiuo siūlymu siekiama teisinį reguliavimą sisteminti (nuostatos atitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.12 straipsnio nuostatas) bei įteisinti platesnę diskreciją deklaravimo įstaigai nustatyti tikrąjį asmens gyvenamąjį, ekonominių ir socialinių interesų centrą, kad asmuo, kuris dėl ne nuo jo priklausančių priežasčių negali deklaruoti gyvenamosios vietos, galėtų nurodyti bent jau savivaldybę, su kuria save labiausiai sieja ir kurios infrastruktūra ir paslaugomis jis naudojasi.

Tai galėtų būti informacija/duomenys apie asmens darbą, mokymąsi arba studijas toje savivaldybėje, globėjo ar rūpintojo statusas ir kiti objektyvūs duomenys, pagrindžiantys asmens gyvenimo toje savivaldybėje poreikį. Toks reguliavimas leis išvengti formalaus gyvenamosios vietos deklaravimo, kai asmenys gyvenamąją vietą deklaruoja vien dėl paties deklaravimo tikslo ar dėl nuosavybės teise turimo joje gyvenamojo būsto, nors realiai savo gyvenamąją vietą ir asmeninių, ekonominių ir socialinių interesų centru laiko kitą vietą.

Šiuos duomenis patikrinti, naudodamasi valstybės registrų ir informacinių sistemų duomenimis, turėtų deklaravimo įstaiga. Šios nuostatos bus detalčiau reglamentuotos Įstatymo įgyvendinamajame teisės akte.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad asmenys, teikiantys prašymą įtraukti juos į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, nurodytą savo kontaktinį adresą – tokiu būdu tiek benamiai, tiek ir asmenys, dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negalintys deklaruoti savo gyvenamosios vietos, būtų prireikus pasiekiami.

Asmenys, kurie dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti savo gyvenamosios vietos toje savivaldybėje, kurioje gyvena, teikdami prašymą įtraukti juos į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, be kitų duomenų, turėtų nurodyti ir adresą būsto, kuriame jie gyvena.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad benamiai, kurie yra įtraukiami į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, nurodytą jiems socialines paslaugas teikiančios įstaigos ar organizacijos, pvz., socialinės paramos centro, nakvynės namų, labdaringos maitinimo įstaigos, nevyriausybinių organizacijos ir pan., adresą. Tokiu būdu valstybės ir savivaldybės institucijos prireikus galėtų surasti net ir tokius asmenis, kuriems, kaip rodo praktika, minėtos įstaigos yra jų nuolatinio lankymosi vietos.

Asmenys turi siekti deklaruoti savo gyvenamąją vietą, todėl įtraukimas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą numatomas terminuotas – 6 mėnesiai; asmeniui po 6 mėnesių deklaravimo įstaigai nepateikus pageidavimo būti įrašytam į apskaitą ir nepateikus būtinų informacijos ir duomenų, asmens įtraukimo į apskaitą duomenys būtų panaikinti.

Siūloma panaikinti naudingojo būsto ploto apribojimą (5 kvadratiniai metrai) deklaruojant gyvenamąją vietą, nes mažuose būstuose gyvenančios šeimos ar įstaigos, kurios teikia socialines ir

apgyvendinimo paslaugas (pvz., Motinos ir vaiko krizių centrai ir pan.), susiduria su problemomis (pvz., 30 kvadratinį metrų būste gyvenant 7 asmenims, neužtenka būsto ploto visiems asmenims deklaruoti jame savo gyvenamąją vietą).

Įstatymo projekte siūloma nustatyti ilgesnį terminą deklaruoti savo gyvenamąją vietą – vietoj 15 darbo dienų siūloma nustatyti 1 mėnesio terminą. Taip būtų sudaromos geresnės sąlygos asmenims, ypač grįžusiems į Lietuvą iš emigracijos, susirasti gyvenamąjį būstą ir tinkamai įvykdyti pareigą deklaruoti savo gyvenamąją vietą.

Siekiant, kad gyvenamosios vietos deklaravimo ar įtraukimo į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą duomenys kuo tiksliau atspindėtų realią situaciją, Įstatymo projekte pakeistas ribojimas būti įtrauktiems į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą – siekiant, kad gyventojai nedeklaruotų savo gyvenamosios vietos fiktyviai, vien todėl, kad kažkurioje Lietuvos savivaldybėje nuosavybės teises turi gyvenamąsias patalpas ar pastatus, siūloma nustatyti ribojimą, kad į apskaitą negali būti įtraukiami asmenys, toje savivaldybėje nuosavybės teise turintys gyvenamąsias patalpas ar pastatus.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad deklaravimo duomenys yra panaikinami, kai patalpos ar pastato savininkas (bendraturtis) deklaravimo įstaigai pateikia prašymą panaikinti jam priklausančioje patalpoje ar pastate savo gyvenamąją vietą deklaravusio, bet jau negyvenančio ar niekada negyvenusio, asmens deklaravimo duomenis. Taip palengvinama „išdeklaravimo“ procedūra ir labiau apsaugomi būsto savininko interesai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

Įstatymo projekte siūlomos pataisos padėtų užtikrinti, kad renkami ir kaupiami oficialūs duomenys apie asmenų gyvenamąją vietą maksimaliai atspindėtų faktinę situaciją ir padėtų valstybės ir savivaldybės institucijoms ar valstybės įgaliojantiems asmenims žinoti Lietuvos Respublikos gyventojų gyvenamąją vietą.

Tikslūs duomenys apie asmenų gyvenamąją vietą svarbūs ir daugeliu kitų aspektų, pvz.: užtikrinant vaiko teisių apsaugą, planuojant ir teikiant socialines paslaugas, organizuojant rinkimus, nustatant savivaldybių tarybų narių skaičių konkrečiose savivaldybėse, policijai, teismams siunčiant teismo šaukimus, antstoliams išieškant skolas ir kt.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įgyvendinant įstatymą, tiesioginio poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus įstatymą naujų įstatymų priimti ar keisti galiojančių nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka
Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti turės būti keičiama: Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės, patvirtintos VI Registrų centro direktoriaus 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-294 „Dėl Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklių patvirtinimo“, Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkos aprašas, patvirtintas VI Registrų centro direktoriaus 2015 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-295 „Dėl Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Siekiant tinkamo įstatymo įgyvendinimo, Vidaus reikalų ministerija parengs gyvenamosios vietos deklaravimo rekomendacijas.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu vertinimų, rekomendacijų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai: „gyvenamoji vieta“, „deklaravimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Įvertinus kai kurių užsienio šalių gyvenamosios vietos deklaravimo reikalavimus sprendina, kad kiekviena šalis, atsižvelgdama į savo teisinę sistemą ir kitus faktorius (tradicijas, vidinės migracijos tendencijas ir pan.), nustato skirtingus reikalavimus, bet esminiai aspektai, pvz.: prievolė deklaruoti gyvenamąją vietą ir atsakomybė už šios pareigos nevykdymą, yra nustatyta daugelyje šalių.

Valstybė	Privalomumas	Būsto savininko sutikimas	Atsakomybė už gyvenamosios vietos nedeklaravimą
<i>Latvija</i> ¹	Nustatyta pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Gyvenamąją vietą privaloma deklaruoti per 1 mėnesį pakeitus gyvenamąją vietą.	Latvijos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme nėra tiesiogiai kalbama apie savininko sutikimą, tačiau deklaruojant turi būti pateikti dokumentai, įrodantys teisėtą pagrindą gyventi deklaruotoje gyvenamojoje vietoje:	Naudotuose šaltiniuose informacija nepateikiama.

¹<https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0ahUKEwjKxOKxtK7XAhUFiRoKHZbiDO4QFgg9MAM&url=http%3A%2F%2Fvcc.gov.lv%2Fimage%2Fcatalog%2Fdokumenti%2FDeclaration%2520of%2520Place%2520of%2520Residence%2520Law.docx&usq=AOvVawI nubKMcdtGkxhNsIvdV9Em>

		leidimas gyventi, registravimo liudijimas arba laikinos gyvenamosios vietos pažyma.	
<i>Vokietija²</i>	Nustatyta pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Gyvenamąją vietą privaloma deklaruoti per 2 savaites pakeitus gyvenamąją vietą.	Būsto savininkas privalo pasirašyti specialią formą ir pateikti reikiamus duomenis, t. y. duoti sutikimą faktiškai gyvenantiems asmenims deklaruoti savo gyvenamąją vietą.	Jei ne laiku, neteisingai ar visai nedeklaruojama gyvenamoji vieta, asmeniui nustatyta bauda iki 1000 eurų, o ypatingais atvejais – iki 5000 eurų.
<i>Austrija³</i>	Nustatyta pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Gyvenamąją vietą privaloma deklaruoti per 3 dienas pakeitus gyvenamąją vietą.	Naudotuose šaltiniuose informacija nepateikiama.	Gyvenamosios vietos nedeklaravimas laikomas administraciniu pažeidimu. Bauda iki 726 eurų (ypatingais atvejais – iki 2180 eurų).
<i>Šveicarija⁴</i>	Nustatyta pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Gyvenamąją vietą privaloma deklaruoti per 2 savaites pakeitus gyvenamąją vietą.	Deklaruojant gyvenamąją vietą privaloma pateikti būsto nuomos sutartį.	Naudotuose šaltiniuose informacija nepateikiama.
<i>Nyderlandai⁵</i>	Nustatyta pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Privaloma informuoti savivaldybę apie gyvenamąją vietą ne anksčiau kaip 4 savaitės prieš arba 5 dienos po gyvenamosios vietos pakeitimo.	Deklaruojant savo gyvenamąją vietą privaloma pateikti būsto nuomos sutartį.	Bauda iki 325 eurų.

Kiekviena šalis nustato tam tikras išlygas įvairioms asmenų kategorijoms, pvz., Latvijoje taikomos dvi pagrindinės išimtys: 1) nepilnamečiams, kurie teismo sprendimu yra paaimami iš šeimos

² <https://www.ummelden.de/pdf/Ummelden-bei-Umzug-BMG.pdf>

³ <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10005799>

⁴ <https://www.comparis.ch/umzug-schweiz/migration/anmeldung-umzug-schweiz>

⁵ <https://www.iamexpat.nl/expat-info/official-issues/registration-netherlands>

ir jiems skiriama institucinė globa ar paskiriama globėjų šeima – tokių nepilnamečių asmenų deklaruotos gyvenamosios vietos adresas neturi būti keičiamas, o tik nurodomas naujosios gyvenamosios vietos adresas kaip alternatyvus adresas; 2) vyresnio amžiaus asmenims, kurie vietos valdžios sprendimu apgyvendinami socialinės globos įstaigose – tokių asmenų deklaruotos gyvenamosios vietos adresas išlieka tas pats, o socialinės globos įstaigos adresas nurodomas kaip alternatyvus adresas. Pažymėtina, kad Latvijos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 14 straipsnyje nustatyta valstybės rinkliava už gyvenamosios vietos deklaravimą. Jos dydį nustato Vyriausybė.

Įstatymo nuostatos atitinka ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) nustatytus esminius gyvenamosios vietos deklaravimo principus⁶: visuotinio, privalomo, tęstinumo, informacijos atnaujinimo, informacijos apie asmenis saugos (konfidencialumo), nediskriminacijos ir kt.

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalių ministras
Eimutis Misiūnas

LR VRM Bendrojo departamento
Raštvedybos ir gyventojų priėmimo
skyriaus kalbos tvarkytoja

Erika Morkūnaitė

2011-11-13

⁶ <http://www.osce.org/odihr/59496?download=true>

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2017-10-25 Nr. *1.6/2T-883*
I 2017-10-09 Nr. 1D-5296

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. NR. XII-1919 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengtą ir 2017 m. spalio 9 d. raštu Nr. 1D-5296 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas bei pasiūlymus.

1. Projekto 1 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymo projektas) 3 straipsnyje tikslintina nuoroda į 6 straipsnį. Turėtų būti nukreipiama į 5 straipsnį, nes išlygos yra nustatytos 5 straipsnyje.

2. Įstatymo projekto 2 straipsnio 1, 5 dalyse siūlytina suvienodinti vartojamas sąvokas „laikinojo apgyvendinimo įstaigose“ ir „įstaigos, teikiančios benamiui socialines paslaugas“.

3. Pagal Įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalį „asmuo, dėl ne nuo jo priklausančių priežasčių negalintis deklaruoti gyvenamosios vietos“ taip pat turėtų nurodyti savo kontaktinį adresą. Svarstyтина, galbūt šiuo atveju būtų tikslinga reikalauti telefono numerio, elektroninio pašto adresą. Manytina, kad asmeniui, dėl ne nuo jo priklausančių priežasčių negalinti deklaruoti gyvenamosios vietos, nurodžius bet kokį kontaktinį adresą (be patalpos savininko sutikimo) nebūtų pasiektas šiuo Įstatymo projektu siekiamo teisinio reguliavimo tikslas. Galimai toks reguliavimas ribotų ir nuosavybės teisės apsaugos ir privataus gyvenimo apsaugos teisės principus.

4. Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje siūlytina atsakyti žodžių „net jeigu vienu metu gyvena keliose vietose“, nes jie yra pertekliniai ir nesukuria pridėtinės vertės.

5. Siūlytina Įstatymo projekte suvienodinti terminų skaičiavimo tvarką, pavyzdžiui, 4 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose.

6. Pastebėtina, kad Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte trūksta nuorodos į įstatymo straipsnį, todėl vietoj žodžių „šios dalies“ reikėtų įrašyti žodžius „šio straipsnio 1 dalies“, o to paties straipsnio 3 dalyje pateiktos netikslios nuorodos į šio straipsnio 3 ir 4 dalis, nes išimty, kai savo gyvenamąją vietą gali deklaruoti patys nepilnamečiai, yra nustatytos šio straipsnio 4 ir 5 dalyse, todėl jas taip pat reikėtų patikslinti.

7. Siūlytina suvienodinti Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose vartojamas formuluotes „įgiję teisę gyventi“ ir „išduotas dokumentas, suteikiantis teisę gyventi“.

8. Įstatymo projekto 4 straipsnio 5 dalies formuluoje tikslintina, nes neaišku, kokie „kiti atstovai pagal įstatymą“ galėtų būti minimi atveju. Taip pat ši formuluoje turėtų būti suderinta su 4 straipsnio 3 dalyje vartojama formuluoje „kiti teisėti atstovai“.

9. Manytina, kad Įstatymo projekto 4 straipsnio 6 dalies nuostata („socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms pavesta eiti globėjų (rūpintojų) pareigas, administracija“) yra

perteklinė, nes minimų įstaigų administracija ir atliks globėjų (rūpintojų) funkcijas, todėl papildomai įtvirtinti šios nuostatos nėra poreikio.

10. Įstatymo projekto 4 straipsnio 7 dalies 1 punktas (nustatančio, kad nurodyti asmenys nelaikomi pakeitusiais gyvenamąją vietą) iš esmės įtvirtina 4 straipsnio 2 dalies (nustatančios, kad nurodomi asmenys, kurie išvyksta iš Lietuvos ilgiau nei 6 mėnesiams, privalo deklaruoti išvykimą) išimtį. Siūlytina šį santykį aiškiai suformuluoti Įstatymo projekte.

11. Abejotinas Įstatymo projekto 4 straipsnio 8 dalies tikslingumas, nes pareigą deklaruoti gyvenamąją vietą nustato Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalis. Atsižvelgiant į tai, kad pareiga deklaruoti savo gyvenamąją vietą nustatoma pačiam asmeniui, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis, tikslintinos Įstatymo projekto 4 straipsnio 9 dalies antrojo sakinio nuostatos išbraukiant žodžius „arba patalpos ar pastato savininko (bendraturčio)“ ir po žodžio „pateikus“ įrašant žodžius „prašymą patikslinti deklaravimo duomenis“.

12. Tikslintina Įstatymo projekto 4 straipsnio 10 dalis, nes joje turi būti minimas patalpų savininko (bendraturčio) *sutikimas deklaruoti gyvenamąją vietą*, o ne *sutikimas gyventi*. Vadovaujantis civilinės teisės nuostatomis, pažymėtina, kad teisė naudotis patalpomis yra suteikiama nuomos, panaudos ar kitos sutarties pagrindu, o ne vienašališku sutikimu, leidimu gyventi.

13. Tikslintina Įstatymo projekto 4 straipsnio 10 dalies nuostata, nurodant, kokia tvarka turi būti patvirtintas sutikimas.

14. Tikslintinas Įstatymo projekto 4 straipsnio 11 dalies paskutinis sakinys, nurodant deklaracijos *pateikimo būdą*.

15. Siūlytina Įstatymo projekte suvienodinti vartojamas sąvokas „keičiantys gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje“ (4 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 4 straipsnio 11 dalis), „pakeitusiais deklaruotą gyvenamąją vietą“ (4 straipsnio 7 dalis).

16. Įvertinant tai, kad valstybės įmonė Registrų centras, kaip Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įgyvendinimo“ (2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimo redakcija) buvo įgaliota tvarkyti gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis ir apskaitą asmenų, kurie įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, nustatyti Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų teikimo deklaravimo įstaigai tvarką ir patvirtinti Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės bei Asmenų įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarkos aprašą, siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 4 straipsnio 15 dalies nuostatas, nurodant, kad Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija. Atitinkamai turi būti tikslinamos ir Įstatymo projekto 7 straipsnio 6 dalies, 8 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatos.

17. Diskutuotinas Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktų santykis su 4 straipsnio 7 dalies 3, 5 punktais. Jei šie asmenys visgi nelaikomi pakeitusiais gyvenamąją vietą, tai kodėl jie turėtų būti įtraukiami į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų sąrašą. Taip pat neaišku, kodėl kitiems Įstatymo projekto 4 straipsnio 7 dalyje minimiems asmenims nėra nustatomos tokios pačios taisyklės.

18. Abejonių kelia Įstatymo projekto 6 straipsnio 3 dalies nuostatos, kurios nustato, kad asmenys, kurie *dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti* savo gyvenamosios vietos toje savivaldybėje, kurioje gyvena, gali būti įtraukiami į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą pagal savivaldybę, kurios teritorijoje jie gyvena, kai deklaravimo įstaigai pateikia informaciją arba duomenis, pagrindžiančius jų ekonominius, socialinius ar asmeninius interesus toje savivaldybėje. Įstatymo projekte nepateikus *ekonominių, socialinių ar asmeninių interesų* sampratos apibrėžimo, taikant šias Įstatymo projekto nuostatas praktikoje gali kilti daug teisinių neaiškumų ir su tuo susijusių ginčų, taip pat sukurtos prielaidos piktnaudžiauti galiojančio teisinio reguliavimo spragomis. Pažymėtina, kad įstatymuose vartojamų ir su asmenų teisių įgyvendinimu susijusių sąvokų apibrėžimai turėtų būti detalizuojami pačiuose įstatymuose, o ne jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektą siūlytina papildyti minėtų sąvokų apibrėžimu, pavyzdžiui,

nustatant bent pavyzdinį sąrašą tam tikrų veiklų, kurios galėtų įrodyti asmens ekonominių, socialinių ar asmeninių interesų buvimą konkrečioje savivaldybėje. Kaip pernelyg plačios ir praktiškai bet kokiam atvejui tinkančios Įstatymo projekte kartu siūlytina apskritai atsisakyti asmeninių interesų buvimo tam tikroje savivaldybėje išlygos. Taip pat kaip teisiškai neapibrėžta vertintina ir Įstatymo projekto 6 straipsnio 3 dalyje vartojama formuluotė „dėl ne nuo jų priklausančių priežasčių negali deklaruoti“. Manytina, kad įstatyme turėtų būti konkretizuojami atvejai (priežastys), kai būtų laikoma, kad nedeklaravimo priežastys yra pateisinamos.

19. Įstatymo projekto 6 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį siūlytina formuluoti taip, kaip 6 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatomas įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą 6 mėnesių laikotarpiai.

20. Įstatymo projekto 6 straipsnio 7 dalyje siūloma nustatyti, kad į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą negali būti įtraukti šio straipsnio 1–3 dalyse nurodyti asmenys, atitinkamos savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise turintys patalpų ar pastatų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tokia įstatymo norma praktikoje gali sukurti kaip ydingas vertintinas situacijas, kai asmenys, turėdami patalpų ir (ar) pastatų vienoje savivaldybėje, dėl tam tikrų priežasčių pateiks prašymus įtraukti juos į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą kitoje savivaldybėje. Pažymėtina, kad tai ne tik iškreiptų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą įtrauktų asmenų apskaitos duomenis ir nepagrįstai išplėstų šiame sąraše įrašytų asmenų skaičių, bet taip pat sukeltų rimtų ekonominių padarinių atskiroms savivaldybėms (pavyzdžiui, asmenys, gyvenantys ir turintys patalpų ar pastatų Vilniaus, Kauno, Klaipėdos rajono ar kito rajono savivaldybėje, siekdami pasinaudoti konkrečių savivaldybių socialinėmis paslaugomis, pateiktų prašymą būti įtraukiami ir būtų įtraukti į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ar kito miesto savivaldybės gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą). Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 6 straipsnio 7 dalies nuostatas ir nustatyti, kad į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą negali būti įtraukti šio straipsnio 1–3 dalyse nurodyti asmenys, kurie *Lietuvos Respublikos teritorijoje* nuosavybės teise turi patalpų ar pastatų.

21. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalies antrojo sakinio nuostatos yra ne šio teisės akto, o Adresų formavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 2092 „Dėl Adresų formavimo taisyklių patvirtinimo“, reguliavimo dalykas. *Adresas* šių taisyklių nustatyta tvarka yra suteikiamas žemės sklypui (kuriame galima statyba), pastatui ar patalpai, nepriklausomai nuo to, ar šie objektai yra gyvenamosios ar negyvenamosios paskirties, o ne asmeniui (nes asmuo gyvena tam tikrose patalpose ar pastate, kuriam suteiktas adresas, o ne tam tikru adresu, kaip bandoma nustatyti Įstatymo projekte), todėl siūlytina šių nuostatų atsisakyti kaip perteklinių.

22. Siūlytina konkrečiai apibrėžti, kas šio Įstatymo projekto kontekste yra laikoma *gyvenamosios vietos deklaravimo duomenimis* arba bent duodant nuorodą į 7 straipsnio 2 dalį. Manytina, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalies 1 sakinio nuostata yra nepakankama, ypač atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte minimos pareigos yra siejamos su šios nuostatos turiniu (pavyzdžiui, Įstatymo projekto 7 straipsnio 6 dalis).

23. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies nuostatos nedera su Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 2 straipsnio 19 dalimi, 15 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, kurios nustato, kad *registrų sistemos funkcionavimo pagrindas yra registrų sąveika*. Registrų sąveika nustatoma registro nuostatuose ir palaikoma susijusio registro nuostatų ir registro duomenų teikimo sutartyse nustatyta tvarka ir sąlygomis elektroninių ryšių tinklais perduodant ir atnaujinant registro duomenis, susijusio registro perduotiems registro duomenims koduoti naudojant registro suteiktą registro objekto *identifikavimo kodą* (fizinio asmens atveju tai yra asmens kodas, o patalpos ar pastato atveju – unikalus patalpos ar pastato numeris (identifikavimo kodas) Nekilnojamojo turto registre, o ne jų adresas). Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalį nurodant, kad deklaruojant gyvenamąją vietą turi būti nurodomas ir patalpos ar pastato *unikalus numeris* Nekilnojamojo turto registre. Priešingu atveju asmeniui nei elektroniniu,

nei rašytiniu būdu deklaruojant gyvenamąją vietą bus neįmanoma tiksliai identifikuoti patalpos ar pastato, nes tuo pačiu adresu gali būti iki keliasdešimt patalpų, ypač turint mintyje, kad kaimo vietovėse iki šiol daugeliu atvejų savivaldybės dar nėra suteikusios gatvių pavadinimų ir jose nustačiusios pastatų numerių. Tuo pačiu pastebėtina, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies nuostatose trūksta ir kitų vadovaujantis galiojančiu teisiniu reguliavimu šiuo metu teikiamų ir būtinų duomenų, siekiant užtikrinti tinkamą asmenų gyvenamosios vietos deklaravimo procesą, gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir jų statistikos teikimą suinteresuotoms institucijoms, reikalingą įstatymų nustatytoms funkcijoms atlikti. Pavyzdžiui, nesant gyvenamosios vietos deklaracijos ar prašymo įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą pateikimo datos duomenų bus neįmanoma suformuoti statistikos ataskaitų, reikalingų Lietuvos Respublikos statistikos departamentui, iš jų ir visuotiniam gyventojų ir būstų surašymui, kurį planuojama atlikti ir elektroniniu būdu, taip pat reikėtų atkreipti dėmesį ir į tai, kad gyvenamosios vietos deklaracijos pateikimo data yra būtina reikalinga Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos mokestinių įstatymų nustatytoms funkcijoms vykdyti, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nustatytoms lengvatoms taikyti, parduodant savo nekilnojamąjį turtą, kuriame deklaruojama asmens gyvenamoji vieta, ir pan. Asmens pilietybė taip pat yra būtinas gyvenamosios vietos deklaracijos duomuo, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo 5 straipsnio 2 punktu, asmuo be pilietybės arba užsienietis, patekęs savo gyvenamosios vietos deklaraciją Lietuvos Respublikos deklaravimo įstaigai, tampa Lietuvos Respublikos gyventojų registro objektu ir yra įtraukiamas į gyvenančių Lietuvos Respublikoje asmenų apskaitą, o nesant deklaracijoje duomenų apie asmens pilietybę, bus neįmanoma iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro suformuoti ir pateikti atitinkamų duomenų ar jų statistikos analizių Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai ir pan.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina sujungti Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 ir 3 dalis į vieną bendrą ir išdėstyti ją pagal analogiją su galiojančio Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatomis, papildomai patikslinant, kad benamio atveju nurodomas kontaktinis adresas, taip pat sistemiškai patikslinant, kad nurodomi bent vieno patalpos ar pastato bendrasavininko duomenys.

Siekiant išvengti šio įstatymo nuostatų sisteminio taikymo praktinių problemų, taip pat į Įstatymo projektą siūlytina įtraukti galiojančio Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostatas, pagal kurias gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys turi atitikti juos patvirtinančių dokumentų ir kitų registrų duomenis. Šias galiojančias nuostatas išlaikyti būtina, kadangi gyvenamosios vietos deklaravimo nuostatas praktikoje bus įmanoma optimaliai įgyvendinti tik per automatinę registrų sąveiką ir toliau užtikrinant elektroninės gyvenamosios vietos deklaravimo paslaugos, kurios technologijos pagrįstos būtent automatine registrų sąveika, gyventojams teikimą.

24. Atsižvelgus į ankstesnes dvi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas, Įstatymo projekto 7 straipsnio 4 dalies 1 punkto siūlytina atsisakyti kaip perteklinio, o šios dalies 4 punkto nuostatas reikėtų iš esmės tikslinti pagal 20 pastaboje išdėstytus argumentus.

25. Siūlytina Įstatymo projekto 7 straipsnio 4 dalyje dėstomų punktų nuostatas dėstyti 3 dalyje, kurioje išvardijami pateikiami duomenys.

26. Įstatymo projekto 7 straipsnio 5 dalyje turėtų būti patikslinama, kokia informacija turima omenyje.

27. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad lieka nesprendžiama *asmens išvykimo iš Lietuvos Respublikos ir galutinai išvykstančio iš Lietuvos Respublikos gyventojo pajamų mokesčio deklaracijų* susiejimo problema: šiuo metu šių deklaracijų pateikimas Lietuvos Respublikos institucijoms nėra susietas, todėl asmenims sudaromos teisinės prielaidos piktnaudžiauti esamomis teisinio reguliavimo spragomis siekiant išvengti mokesčių mokėjimo ir Lietuvos Respublikos institucijoms pateikti melagingus duomenis, sudarančius teisinį pagrindą nemokėti mokesčių, realiai neišvykstant iš Lietuvos Respublikos.

28. Vertinant Įstatymo projekto 8 straipsnio 3 dalies 6 punktą siūlytina įvertinti galimybę Įstatymo projekte įtvirtinti ir *informavimo* apie deklaravimo duomenų panaikinimą pareigą. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto 8 straipsnio 3 dalies 6 punkte nustatytu pagrindu panaikinus deklaravimo duomenis asmuo, kuris buvo deklaravęs gyvenamąją vietą, galėtų ir nesužinoti apie deklaravimo duomenų panaikinimą, kuris gali jam turėti neigiamų ekonominių ir socialinių pasekmių. Pastaba taip pat taikytina ir kitais atvejais (pavyzdžiui, kai asmuo išbraukiamas iš gyvenamosios vietos neturinčių asmenų sąrašo ir pan.).

29. Diskutuotinas Įstatymo projekto 8 straipsnio 3 dalies 6 punkto santykis su 4 straipsnio 10 dalimi. Deklaruoti gyvenamąją vietą būtų galima pateikus patalpos ar pastato savininko sutikimą arba kitą dokumentą, patvirtinantį teisę naudotis patalpa ar pastatu. Tačiau savininkas, vadovaudamasis 8 straipsnio 3 dalies 6 punkte įtvirtintu pagrindu, galėtų *išdeklaruoti nuomininką*, nepaisant to, kad teisė naudotis patalpa ar pastatu nėra pasibaigusi (pavyzdžiui, nėra pasibaigęs nuomos terminas). Tačiau asmuo, kuris turi teisinį pagrindą deklaruoti gyvenamąją vietą savininko patalpose, vėlgi galėtų deklaruoti gyvenamąją vietą tose pačiose patalpose. Manytina, kad tokiu atveju būtų neužtikrinamas teisinis stabilumas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga išlaikyti galiojančio Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje numatytus apribojimus, kai patalpos ar pastato savininkas (bendraturtis) deklaravimo įstaigai pateikti prašymą ištaisyti ar pakeisti jam priklausančioje patalpoje ar pastate savo gyvenamąją vietą deklaravusio asmens duomenis gali tik tada, kai pateikti neteisingi deklaravimo duomenys arba kai gyvenamąją vietą deklaravęs asmuo toje vietoje nebegyvena.

30. Atsižvelgiant į tai, kad pagal šiuo metu galiojantį įstatymą yra sukurta ir veikia *elektroninio gyvenamosios vietos deklaravimo paslauga*, kurią per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą teikia Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos ir kasmet daugiau kaip 70 tūkst. gyventojų, ja naudodamiesi, elektroniniu būdu deklaruoja savo gyvenamąją vietą ir išvykimą iš Lietuvos Respublikos, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 10 straipsnio nuostatas ir palikti jame būtent tokį teisinį reguliavimą, koks yra nustatytas šiuo metu galiojančio įstatymo 14 straipsnyje, iš šio straipsnio 2 dalies išbraukiant žodžius „deklaravimo įstaigos darbuotojai nedalyvauja ir“, siekiant užtikrinti, kad tokios nuostatos ateityje neužkirstų kelio asmenims pateikti elektroniniu paštu skenuotas rašytines deklaracijas, pasirašytas elektroniniu parašu.

31. Įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalies siūlytina atsisakyti kaip perteklinės ir nesukuriančios pridėtinės vertės.

32. Siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 12 straipsnio kaip perteklinio ir nesukuriančio pridėtinės vertės. Be to, ši nuostata būtų platesnė ir neatitiktų Administracinių nusižengimų kodekso 530 straipsnio, nustatančio atsakomybę už gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų nepateikimą deklaravimo įstaigai ir už melagingų deklaravimo duomenų pateikimą. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra nustatytos atsakomybės juridiniams asmenims, jų vadovams ar įgaliotiems asmenims už įstatyme nustatytų pareigų nevykdymą, pavyzdžiui, 4 straipsnio 6 dalis, 6 straipsnio 4 dalis.

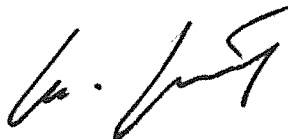
33. Įvertinant tai, kad įstatymo pakeitimo įgyvendinimui Lietuvos Respublikos įgaliota institucija (šiuo atveju – Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojas) turi suspėti parengti poįstatyminius teisės aktus ir juos suderinti su suinteresuotomis institucijomis, būtina numatyti lėšų, suplanuoti ir įvykdyti viešuosius pirkimus, sukurti ar modernizuoti įdiegtas programines priemones, siūlome nustatyti įstatymo įsigaliojimo terminą ne anksčiau kaip nuo 2019 m. sausio 1 d. Taip pat pastebėtina, kad aiškinamojo rašto 12 punkto teiginys, nurodantis, jog papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės, yra nepagrįstas – Įstatymo projektų nuostatų įgyvendinimas, priklausomai nuo galutinės numatytų pakeitimų redakcijos, gali pareikalauti papildomų valstybės biudžeto lėšų. Pažymėtina, kad tuo atveju, jeigu būtų atsižvelgta į šios Teisingumo ministerijos išvados 23 ir 30 pastabas, nei papildomų lėšų, nei laiko poreikio įstatymui įgyvendinti nereikėtų.

34. Vertinant Projekto 2 straipsnio 3 dalį pastebėtina, kad nėra aptartos galimos šios pareigos nevykdymo pasekmės. Svarstytina, ar asmenys, per vieną mėnesį nuo šio įstatymo įsigaliojimo

nedeklaravę savo gyvenamosios vietos, neturėtų būti išbraukiami iš šiuo metu galiojančio sąrašo. Esant tokiam siekiui, Įstatymo projekte turėtų būti aiškiai įtvirtinta tokia pasekmė.

35. Kadangi, atsižvelgiant į šios išvados 16 pastabą, Lietuvos Respublikos Vyriausybei nereikės priimti jokių teisės aktų šiam Įstatymo projektui įgyvendinti, tikslintinos Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalies nuostatos, nurodant, kad Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojas iki šio įstatymo įsigaliojimo priima jam įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Teisingumo viceministras

Raimondas Bakšys

Jūratė Burtilienė, tel. (8 5) 219 1896, el. p. jurate.burtiliene@tm.lt,
Sigita Panovienė, tel. (8 5) 266 2955, el. p. sigita.panoviene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Vidaus reikalų ministerijai

2017-10-09 Nr. (1.19-0206)-5K-1718822) -
6K - 1706311
Į 2017-10-09 Nr. 1D-5296

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija išnagrinėjo Vidaus reikalų ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektą ir informuoja, kad pastabų pagal savo kompetenciją neturi.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

A. Bružienė, (8 5) 239 0036 el. p. akvilina.bruziene@finmin.lt

VRM dėl gyv. vietos reg. įstatymo

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Vidaus reikalų ministerijai

2017-10-13 Nr. (27.2-23) SD - 5810
Į 2017-10-09 Nr. 1D-5296

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Išnagrinėję Jūsų pateiktą išvadoms Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) informuojame, kad iš esmės Projektui pritariame ir siūlome jį patikslinti pagal šias pastabas:

1. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 2 straipsnio 5 dalyje sąvoka „Kontaktinis adresas“ projekte nevartojama. Siūlome šią sąvoką vartoti 7 straipsnio 4 punkto 1 dalyje vietoje reikalavimo pateikti adresą.

2. Siūlome tikslinti sąvoką „Kontaktinis adresas“ ir numatyti galimybę kaip kontaktinį adresą nurodyti ne tik socialines paslaugas teikiančios įstaigos adresą, bet ir kitos, nuolatinės lankymosi vietos, adresą (pvz., sveikatos priežiūros įstaiga, labdaros valgykla, nevyriausybinė organizacija ir pan.)

3. Siūlome įstatymu nustatyti, kad asmenų, gyvenančių socialinių paslaugų įstaigose, visą buvimo šiose įstaigose laikotarpį gyvenamoji vieta būtų deklaruojama šiose įstaigose ir gyvenamosios vietos deklaraciją deklaravimo įstaigai pateiktų šių įstaigų administracijos.

Viceministras

Eitvydas Bingelis

Inga Barauskaitė, tel. 266 8118, el. p. inga.barauskaite@socmin.lt
Almira Gecevičiūtė, tel. 266 8141, el. p. almira.geceviciute@socmin.lt

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 12-101, LT-09308 Vilnius,
tel. (8 5) 272 4864, faks. (8 5) 272 3641, el. p. info@sodra.lt, informacija telefonu 1883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191630223

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g. 2, LT-01122 Vilnius

2017-10- Nr. (1.59E) I-
Į 2017-10-09 Nr. 17-11534

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-1919 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos susipažino su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pateiktu derinimui Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas).

Atkreipiame dėmesį į techninę klaidą Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalyje. Vietoje skaičių „3 ir 4“ turėtų būti įrašyti skaičiai „4 ir 5“. Siūlome Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„3. Nepilnamečių gyvenamąją vietą deklaruoja jų tėvai, įtėviai, globėjai (rūpintojai) arba kiti teisėti atstovai, išskyrus šio straipsnio ~~3 ir 4~~ **4 ir 5** dalyse nurodytus atvejus.“

Valerijus Simionenka, tel. (8 5) 250 0870, el. p. Valerijus.Simionenka@sodra.lt

REGISTRŲ CENTRAS

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS

Vinco Kudirkos g. 18-3, 03105 Vilnius, tel. (8 5) 268 8202, faks. (8 5) 268 8311, el. p. info@registrucentras.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 124110246

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2017-10-13 Nr. (1.17.1)s-8710
Į 2017-10-09 Nr. 1D-5296

Kopija
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. XII-1919 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Pagal kompetenciją teikiame šias pastabas bei pasiūlymus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projektui.

1. Manome, kad nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 (toliau – Projekto) 2 straipsnio 4 dalyje siūloma nuoroda į Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) apibrėžtą gyvenamosios vietos sąvoką nėra tinkama, kadangi, vadovaujantis Civilinio kodekso 2.17 straipsnio 2 dalimi, jeigu fizinio asmens gyvenamoji vieta nežinoma arba ją nustatyti neįmanoma, tokio asmens gyvenamąją vieta laikoma paskutinė žinoma jo gyvenamoji vieta. Vadovaujantis šia nuostata, Gyventojų registre turėtų būti nurodoma paskutinė žinoma asmens gyvenamoji vieta tol, kol asmuo nėra deklaravęs kitos gyvenamosios vietos, įskaitant ir benamius, kurie yra turėję gyvenamąją vietą. Siūlome palikti dabar galiojančią sąvoką arba ją tikslinti, siejant su pastato ar patalpos adresu.

2. Siūlome tikslinti Projekto 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. **Kontaktinis adresas** – įstaigos, teikiančios benamiui socialines paslaugas, adresas.“

3. Pastebėtina, kad Projekto 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte trūksta nuorodos į įstatymo straipsnį, todėl vietoj žodžių „šios dalies“ reikėtų įrašyti žodžius „šio straipsnio 2 dalies“, o to paties straipsnio 3 dalyje pateiktos neteisingos nuorodos į šio straipsnio 3 ir 4 dalis, nes išimties, kai savo gyvenamąją vietą gali deklaruoti patys nepilnamečiai, yra nustatytos šio straipsnio 4 ir 5 dalyse, todėl jas taip pat reikėtų patikslinti.

4. Pažymėtina, kad Projekto 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti tik tie atvejai, kai asmenys privalo deklaruoti išvykimą išvykdami iš Lietuvos Respublikos, tačiau praktikoje pasitaiko daug atvejų, kai asmenys, išvykdami iš Lietuvos Respublikos dėl objektyvių priežasčių nedeklaravo išvykimo, todėl jiems prireikia jį deklaruoti jau išvykus ir gyvenant užsienio valstybėje, o taip pat išvyksta asmenys, kurie buvo įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą. Siūlome 4 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodyti asmenys, išvykstantys ar išvykę iš Lietuvos Respublikos ilgiau kaip 6 mėnesiams, privalo deklaruoti išvykimą iš Lietuvos Respublikos.“

5. Projekto 4 straipsnio 12 dalyje yra nustatytas terminas, per kurį asmuo privalo deklaruoti gyvenamąją vietą, tačiau nenustatytas terminas, per kurį asmuo, išvykstantis iš Lietuvos Respublikos ilgiau kaip 6 mėnesiams, turi deklaruoti savo išvykimą. Siūlome palikti galiojantį terminą.

6. Projekto 4 straipsnio 13 dalis perteklinė, kadangi ji dubliuoja šio straipsnio 11 dalį. Vietoje jos siūlome grąžinti dabar galiojančio įstatymo nuostatą ir ją išdėstyti taip:

„13. Jeigu šio įstatymo 4 straipsnio 11 dalyje nustatytu atveju gyvenamosios vietos deklaracija pateikiama deklaravimo įstaigai per Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įgaliotas institucijas, institucija, priėmusi užsieniečio gyvenamosios vietos deklaraciją, deklaravimo įstaigai ją pateikia ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo gyvenamosios vietos deklaracijos priėmimo dienos.“

7. Atsižvelgiant į galiojančių teisės aktų nuostatas, siūlome tikslinti Projekto 4 straipsnio 15 dalies nuostatas, nurodant, kad Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija. Atitinkamai turi būti tikslinamos ir įstatymo projekto 7 straipsnio 6 dalies, 8 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatos.

8. Nepritarime Projekto 6 straipsnio 3 dalies nuostatoms, kadangi siūlomos įteisinti nuostatos sudarys sąlygas piktnaudžiauti įstatymo normų neapibrėžtumu ir pasinaudoti jų teisinio reguliavimo spragomis ir vėl ženkliai padidins įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą skaičių. Pažymėtina, kad siūlomos nuostatos buvo panaikintos Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme, kuris įsigaliojo tik nuo 2016 m. sausio 1 dienos. Pažymime, kad 2016 m. sausio 1 d. įtrauktų į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą skaičius siekė beveik 107 000 asmenų, o įstatymui įsigaliojus, jų skaičius š. m. spalio 1 d. duomenimis, sumažėjo iki 67 000, t.y. 37 proc.

9. Nepritarime Projekto 6 straipsnio 7 daliai, kad „į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą negali būti įtraukti asmenys, atitinkamos savivaldybės teritorijoje nuosavybės teise turintys patalpų ar pastatų“, kadangi siūlomos įteisinti nuostatos sudarys sąlygas piktnaudžiauti. Pavyzdžiui, Vilniaus ar Kauno aplinkinių rajonų gyventojai, turintys nuosavybės teise namus, kotedžus ir pan. dirba, vysto verslą Vilniuje ar Kaune ir tikrai ten turi ekonominių ar socialinių interesų. Atkreipiame dėmesį, kad taip pat siūlome atsisakyti 6 straipsnio 3 dalies. Siūlome Projekto 6 straipsnio 7 dalį išdėstyti taip:

„7. Į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą negali būti įtraukti šio straipsnio 1 dalyje, 2 dalies 1 p. ir 4 p. nurodyti asmenys, kurie Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise turintys patalpų ar pastatų.“

10. Projekte nenumatyti visi būtini duomenys, reikalingi gyvenamosios vietos deklaravimo funkcijai vykdyti, kitų teisės aktų nuostatoms įgyvendinti, statistinei informacijai rengti, todėl siūlome 7 straipsnio 2 dalyje ir 3 dalyje palikti šiuo metu galiojančiame įstatyme nurodytus deklaravimo duomenis, papildant juos kontaktiniu adresu, kai asmuo pateikia prašymą įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą.

11. Atsižvelgus į ankstesnes pastabas, reikėtų Projekto 7 straipsnio 4 dalies 1, 2 ir 4 punktų atsisakyti kaip perteklinių.

12. Siūlome ištaisyti redakcinio pobūdžio klaidą ir patikslinti 7 straipsnio dalių numeraciją.

13. Siekiant užtikrinti deklaravimo duomenų teisingumą ir vientisumą, siūlome 7 straipsnį papildyti nauja dalimi, įtraukiant dabar galiojančią nuostatą:

„8. Deklaravimo duomenys turi atitikti juos patvirtinančių dokumentų ir valstybės registrų duomenis.“

14. Siūlome patikslinti Projekto 8 straipsnį, nurodant, kokias atvejais deklaravimo duomenys gali būti keičiami arba taisomi, arba palikti dabar galiojančio įstatymo 11 straipsnio nuostatas.

15. Siekiant užtikrinti gyvenamąją vietą deklaravusio asmens teises gauti informaciją, siūlome papildyti Projekto 9 straipsnį atitinkamomis nuostatomis, arba palikti dabar galiojančio įstatymo 12 straipsnio nuostatas.

16. Visiškai neaišku, kodėl Projekto 10 straipsnyje neliko gyvenamosios vietos deklaravimo elektroniniu būdu galimybės be deklaravimo įstaigos įsikišimo. Ši nuostata buvo įraukta į šiuo metu galiojantį įstatymą tik nuo 2016 m. sausio 1 dienos, kas žymiai palengvino ir supaprastino deklaravimo procesą ir sumažino administracinę naštą. Siūlome perkelti į Projektą šiuo metu galiojančią įstatymo nuostatą.

17. Įvertinant tai, kad įstatymo pakeitimo įgyvendinimui turi būti parengti poįstatyminiai teisės aktai, numatytos lėšos, suplanuoti ir įvykdyti viešieji pirkimai, sukurtos ar modernizuotos ir įdiegtos programinės priemonės, siūlome nustatyti įstatymo įsigaliojimo terminą ne anksčiau kaip nuo 2019 m. sausio 1 d.

18. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. XII-1919 pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalyje žodį „sąrašą“ siūlome pakeisti į „apskaitą“.

19. Atsižvelgiant į pateiktų pastabų gausą ir jų apimtį, siūlome iš esmės tikslinti Projektą ir pateikti jį derinti pakartotinai.

Direktoriaus pavaduotojas teisių registrams
laikinais atliekantis direktoriaus funkcijas

Vaidas Valikonis

Originalas nebus siunčiamas

Marija Norkevičienė, tel. (8 5) 250 7869, el. p. marija.norkeviciene@registrucentras.lt